

יעוץ רוחני ראשוני למתבגר דתי

בעל מאויים ומחשבות הומוסקסואליות

מבוא

מתן היעוץ למתבגר העוסק בשאלת התמודדות עם התלבטויותיו בדבר זהותו המינית חושף בפנינו שאלות רבות המתייחסות לזהות המינית, התמודדות עם היצר ולקונפליקטים תוך אישיים.

לעיתים קרובות, ההסתרה ושמירת הסוד יוצרים מצוקה נפשית מתמשכת, ולכן ישנה חשיבות עליונה למתן ייעוץ ראשוני אחראי והולם.

חשוב לציין שהענקת תמיכה ואהבה ללא תנאי, הכרה בתחושת השונות והימנעות מסיווג מוקדם מדי של הזהות המינית, מקלים במידה ניכרת את המצוקה הנפשית. עצם יצירת מרחב בטוח ומוגן בו המתבגר זוכה להכלה ותמיכה, מאפשרת מקום פתוח להתלבטות, לעיבוד החוויה האישית וחיזוק תחושת הערך העצמי של המתבגר.

המגע הראשוני עם בעל סמכות רוחנית עשוי להשפיע השפעה מכרעת הן על עתיד המתבגר והן על התמודדותו עם המחשבות ההומוסקסואליות, ולכן הוא מחייב תגובה מחושבת ואחראית.

בעמודים הבאים נדון בהצעה לתגובה ראשונית של רב, למתבגר דתי הפונה אליו בבקשת יעוץ או הדרכה, בשל התמודדותו עם מחשבות הומוסקסואליות. יודגש, כי אין בכוונתו להציע כאן תכנית מלאה לטיפול, אלא מדובר ב"עזרה ראשונה" בלבד.

1.1 מטרת הייעוץ הראשוני

- הרגעת המתבגר ויצירת אווירה בטוחה.
- תמיכה באמצעות הקשבה, אמפתיה, בניית אמון, יחס של קרבה והבנה.
- גיבוש תמונת מצב אחראית ומציאותית ככל האפשר לגבי מצב המתבגר.
- הסברת הסוגיות איתן המתבגר מתמודד.
- שיקוף המשמעויות האמוניות – רוחניות
- חשיבה על המשך הדרכה והכוונה, והחלטה בדבר הפנייה לייעוץ מקצועי.

1.2 חשיבות הייעוץ הראשוני

- יצירת יציבות נפשית ומניעת אובדנות.
- קידום התפתחות רגשית וחברתית תקינה.
- מתן הדרכה נכונה בעניין ההתמודדות עם היצר.
- השפעה מכרעת על עתיד המתבגר, ועל הדרך בה יצעד בחייו הבוגרים.
- מניעת משבר אמוני אשר יכול לגרום לנתק מהדת.

ארגון ה"ד

טלפון:
050-9098699

כתובת המייל:
hod@hod.org.il

כתובת האתר:
www.hod.org.il

1.3 אופי הייעוץ

- אחריות רוחנית ומוסרית.
- שיחה פתוחה וכנה.
- שמירה על סודיות.
- יחס של כבוד.
- שמירה על קור רוח.

הנחיות כלליות לייעוץ הראשוני

- על מנת שהייעוץ יהיה אפקטיבי רצוי כי הרב יקפיד על אופי הייעוץ, כפי שמתואר בסעיף 1.3
- הרב צריך להעביר מסר ברור למתבגר כי הוא ראוי לשבח על שאזר אומץ לפנות ולשוחח בגילוי-לב על מחשבותיו.
- הרב חייב להבהיר כי יסייע ויתמוך בו בדרך ההתמודדות אשר תהיה נכונה לו.

הלכה ואמונה

- ההלכה עוסקת בפעילויות מיניות, אך לא בזהויות מיניות. בהלכה אין איסור על זהות הומוסקסואלית - ישנם יצרים מיניים שיש לשלוט בהם. ההלכה אינה מוקיעה את ההומוסקסואליות כי אם את האקט שעליו אסרה תורתנו- משכב זכור.
- השאלות הראשונות בהן מתחבט בחור צעיר הינן: "למה זה קורה לי?" ו/או "מה אני צריך לומר לקב"ה שהכניס אותי לבוץ כזה ואינו נותן לי שום מוצא?" ו/או "למה לי חיים?". כפי שידוע עד כה, חלק גדול מהפונים לייעוץ הגדיר את עצמו כמי ששקוע בבוץ ואינו יכול להיחלץ ואין לו כלל למה לקוות.
- על הרב להשיב למתבגר כי אנו מאמינים כי אין אדם שאין טעם לקיומו, ושאין לו שליחות. פעמים שהשליחות היא נוראה וקשה, ואין בה דבר מהגשמת החלומות האישיים. ואולי דווקא החיים של מי שצריך להתמודד עם שליחות מורכבת, יכולים להפוך לחיים שהם רבי משמעות יותר מכולם, כי הם חיים של התמודדות, של יצירה מתוך כאב, של קשר עמוק שיכול להיווצר עם האלוהים דווקא מתוך מצוקה, ושל הרבה דברים אחרים.
- נקודת המוצא צריכה להיות שלחיים יש משמעות עמוקה מאוד, ושבמקום לחשוב על אי הרצון להתמודד עם חיים כאלה, בגלל משפחה או סביבה, יכול האדם לחשוב על הקרב הגדול שהוא עומד לנהל, עם סיכויים לנצח בו, ולהיות מלא ביטחון ושמחה שהוא עושה את הדבר הנכון.
- כמו ברוב העניינים בתורה אין אנו יודעים לאשורו מדוע – תורת אלוהים היא התורה, ואין אנו יורדים לסוף דעתו של בורא עולם. אף על פי כן, אנו מנסים להבין כמידת יכולתנו. הדת לא התחייבה להיות תשובה לכל דבר. למעלה מכך, הדת אינה מהווה תשובה דווקא, כי אם שאלה ענקית הנוגעת לייעוד העולם והאדם בתוכו. האמונה היא הקשר המיוחד עם בורא עולם, החי לעיתים בהרמוניה מלאה בתוך האדם אך לעיתים נדרש האדם להקרבה, כדי לעמוד ברוממות הקשר עם הקב"ה.

ארגון הו"ד

טלפון:
050-9098699

כתובת המייל:
hod@hod.org.il

כתובת האתר:
www.hod.org.il

- על המתבגר המבקש להתחזק בדרכה של תורה, לא להשלוח את עצמו, ולא לסבור כי ניתן לעשות זאת בלי לקבל על עצמו עול. גם עול מצוות באהבה. עול מצוות הוא עול, כמו העול של ההתמודדות המלאה וע"כ האהבה נובעת מהקומות העמוקות יותר שעול זה מרומם ומנשא אותנו, מעבר להיותו מצוות ה'.
- המסר העיקרי הראשוני שיש להביא בפני הבחור הצעיר הדתי הוא שלא ייטוש את אורח חייו הדתי ושלא יוותר על שמירת המצוות בגין אותה מצווה קונקרטיית המאפילה אולי על תודעתו כיהודי נאמן לתורה. יהדות אינה עניין של הכל או לא כלום, "אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" ועל כל אחד להשתדל בעבודת הבורא באותו מצב ובאותה נקודה בה הוא נמצא.
- הקהילה היהודית שומרת המצוות, כשהיא מאמצת גישה מחמירה לבעיית קבלתם של אנשים רבים לחיקה מסתכנת בהרחקתם מכל מה שקשור בדת, הלכה ומסורת, פשוט משום שהם חשים שלכל אלו כבר אין עימם דבר וחצי דבר. נקיטת גישה לא סובלנית מהווה "שימת מכשול בפני עיוור", כי העדר חמלה אנושית רק יהרוס עוד יותר את מסירותו של אותו אדם ליהדות.
- מצוות "ואהבת לרעך כמוך" חשובה ומהותית ביהדות, ביחס לתרי"ב המצוות האחרות. היא הוגדרה על ידי רבי עקיבא ככלל גדול בתורה. היא ומצוות "ואהבת את ה' אלהיך" הן שני יסודות תורת ישראל. לפי היהדות, כל אדם, ולא משנה אם מעשיו טובים או רעים, אם הוא יהודי או לא, גוי או אפיקורס, הומו או סטרייט, נברא בצלם אלוהים. רק כאשר בני האדם ילמדו לאהוב ולכבד האחד את השני הם יצליחו לראות בזולתם את הנשמה האלוהית.

מהן הבעיות השכיחות בקרב מתבגרים הומוסקסואלים?

ראוי לזכור שמעבר לשיח המדעי בנושא ההומוסקסואליות, מסתתר סבל רב ועמוק. כמעט כל אדם צעיר המגלה שנטייתו המינית היא הומוסקסואלית, סובל מספקות, מבושה, מוסיטיגמה ולעיתים קרובות גם משנאה עצמית. הלחץ החברתי להיות כמו כולם, תובע מחיר נפשי. ההתנגשות הבלתי נמנעת בין התחושות הפנימיות של ההומוסקסואלים לבין המסר המתנכר שמשדרת להם החברה, יוצרת אצלם סבל נפשי.

למרות שעל פי מחקרים שונים לא נמצאה בקרב הומוסקסואלים פסיכופתולוגיה בשיעורים גבוהים יותר מאשר באוכלוסיה ההטרוסקסואלית, הרי שמתבגרים הומוסקסואלים מתמודדים עם בעיות ייחודיות להם העלולות להשפיע על מצבם הנפשי ועל התנהגותם.

בעיות אלו הן השלכות של מצבם הייחודי, תחושת השונות והחריגות שלהם. בנוסף, אפיונים התפתחותיים של הגיל הכוללים ניסיון חיים מצומצם, ראיית הדברים בשחור לבן, תלות כלכלית ורגשית במשפחה מעצימים את הפגיעות האישיות.

על פי הספרות המקצועית, הסיבות להתפתחות הנטייה המינית הם רב ממדיים, אין ידיעה ברורה לגבי מקור יחיד ובלעדי של התפתחות הנטייה. ישנן תיאוריות רבות הן פסיכולוגיות והן ביולוגיות שלחלקן תמיכה מחקרית יותר או פחות מבוססת. תחום המחקר היחיד שבו יש כמות יחסית מרובה של עבודות החוזרות על עצמן הוא המחקר בתחום הגנטי והביולוגי המצביע על מרכיב תורשתי משמעותי בנטייה המינית. ככל הידוע לנו, לא נמצא גן האחראי לכך. רוב הגנטיקאים סוברים שגם לא ימצא. מה שסביר שיימצא הוא "רצף גנטי". ההבדל בין גן ובין רצף הוא שעל רצף גנטי יכולות להיות השפעות סביבתיות-חברתיות.

ארגון הו"ד

טלפון:
050-9098699

כתובת המייל:
hod@hod.org.il

כתובת האתר:
www.hod.org.il

בעיות פסיכולוגיות:

מתבגרים אלה נמצאים בתהליך של גילוי עצמי מבלי שתהיה להם תמיכה של רשת חברתית בדומה לזו שיש למתבגרים אחרים, ובלי שתהיה להם אפשרות לחקור ולשוחח עם חבריהם על תחושותיהם המיניות או להזדהות עמם.

נראה כי הסתרת המיניות או לעיתים הכחשת המיניות יוצרת אצלם תחושת בדידות, ייאוש, רגשות אשמה, בושה, דיכאון דימוי עצמי שלילי. חלק מרגשות אלה, הם תוצאה של ההומופוביה הרווחת בחברה, מובילה להגברת השנאה העצמית, ולהעצמת הפגיעה בדימוי העצמי. בנוסף לכך הם מתמודדים בהעדר מבוגרים היכולים לשמש כמודלים להזדהות, בהעדר תמיכה משפחתית עקב ההסתרה מההורים.

בדומה למתבגרים המהגרים אשר גדלים ללא רשת מוכרת ותומכת של תמיכת בני גיל וללא משענת ההורים המנסים להסתגל ולשרוד בעצמם בארץ זרה, ההומוסקסואלים המתבגרים חשים בדידות ושונות בתקופה הכי הקריטית בחייהם.

מחקרים שונים מדווחים על שיעור של בין 48% ל- 72% מהמתבגרים ההומוסקסואלים שנוקקו לטיפול פסיכולוגי.

כמו כן, ישנם דיווחים על שיעור גבוה של 34% ניסיונות התאבדות, שרובם היו קשורים לבעיות של נטייה חד מינית. בדו"ח על התאבדויות בקרב בני נוער פורסם כי מס' ניסיונות ההתאבדות של הומוסקסואלים ולסביות צעירים גבוה פי שניים עד פי שלוש מזה של הטרוסקסואלים צעירים.

ניסיונות ההתאבדות קשורים לניסיון לבטל את הגוף הנוכחי ולשנותו בצורה חד משמעית כדי לפתור את השאלה המרכזית של מה אני ומי אני?

ישנה גם נטייה של מתבגרים, המתקשים עם קביעת הקטגוריה של הזהות המינית, להשתמש במנגנוני פיצול פסיכולוגי או מעשי - התרחקות מהחברה.

בעיות חברתיות:

קושי להתמודד עם הסט המיוחסות להומוסקסואלים, הם עלולים להיות קורבן לעלבונות, עוינות, לסחטנות, להתנכלות אלימה, לתקיפה ולפגיעה מינית.

מוטלת החובה על אנשי החינוך והרבנים לטפל ביד קשה בכל ניצני תופעה של גילויי אלימות הנ"ל ולקיים שיחות מוסר במוסד הלימודים.

בעיות משפחתיות:

המתבגרים חוששים מדחייה של ההורים עקב גילוי סודם וסובלים מניכור ומחוסר יכולת להתמודד עם תגובות משפחתיות של כישלון ואשמה.

פגיעה בתפקוד לימודי:

מתבגרים הומוסקסואלים עסוקים לעיתים בזהותם המינית במידה החורגת מהנורמה, עד כדי פגיעה בתפקודם. ישנם מחקרים המדווחים על ירידה בלימודים כאחת מבעיות התפקוד שלהם כתוצאה מעיסוק יתר בנושא הזהות המינית.

שאלה מרכזית שנשאלת בהקשר להומוסקסואליות הינה האם הפתולוגיה הרגשית המתגלית לעין הינה מובנת או היא תוצאה של דיכוי. זו שאלה מדומה כי קיים שילוב: קיימת פגיעות מבנית של מיעוט החי בתוך על דיכוי חברתי שמעצים את הפגיעות.

ארגון הו"ד

טלפון:

050-9098699

כתובת המייל:

hod@hod.org.il

כתובת האתר:

www.hod.org.il

מהן המטרות בייעוץ הרוחני הראשוני?

הבדידות, הפחדים והלחצים שחש הומוסקסואל מתבגר לא פעם, מביאים רבים מהם בשלב מסוים בחיים לטיפול פסיכולוגי.

הטיפול המומלץ היום הוא על בסיס דינאמי והתנהגותי.

מטרות ההתערבות הטיפולית הינן לעזור למתבגרים אלה להחליט באשר לכיוונית המינית שלהם. לכשליש מהפונים לטיפול עקב אמביוולנציה בזהות אפשר לעזור להחליט.

מטרות נוספות בטיפול הינן: קבלה ותמיכה על מנת לרכך את הבדידות ולהפחית תחושת של שנהא עצמית מטרה, פיתוח יכולת ליצור מערכת יחסים המושתתת על אהבה, קבלה ואינטימיות ללא קשר לנטייה המינית.

רצוי להימנע מהדבקת תוויות מחד גיסא, להמליץ לראות את הנטייה החד מינית לא כפתולוגיה אלא כיוונית מינית לגיטימית, מאידך גיסא, רצוי להמליץ למתבגרים המתלבטים שלא לסווג עצמם מהר כהומוסקסואלים לפני שהם מבהירים לעצמם את זהותם ונטייתם המינית, לתת לגיטימציה להתלבטות. קבלה ותמיכה על מנת לרכך את הבדידות ואת רגשות האשמה והבושה.

הרב צריך להיות מודע להטיות הסמויות והגלויות שלו כדי שלא לשפוט את המתבגר מול הקונפליקט המרכזי הערכי שלו, בחירת הנטייה המינית.

חשוב להדגיש כי הרב אינו בא במקום טיפול מקצועי. הרב צריך לראות את עצמו כ"עזרה ראשונה", וכמי שמשלים בהמשך את הטיפול המקצועי, באותם תחומים הבאים מעולמה של תורה.

שאלות שרצוי לשאול:

- (א) למה בחר המתבגר לפנות לרב?
- (ב) האם מדובר במחשבות או במעשים?
- (ג) האם למתבגר ישנן מחשבות אובדניות או מצוקות?
- (ד) כיצד המחשבות משפיעות על תפקודו היומיומי במסגרת שבו הוא נמצא?
- (ה) האם ישנו עוד אדם אשר יודע על המחשבות? האם קיימת למתבגר סביבה תומכת?
- (ו) האם המתבגר שינה את אורח חייו הדתי או ירד בשמירת המצוות?
- (ז) מאיזה גיל הופיעו המחשבות? איך אתה מרגיש? מה אתה חושב על עצמך? ייתכן שעדיין מוקדם מדי לעבוד על המחשבות, ההרגשות והתחושות ברמה יותר עמוקה.
- (ח) האם שיתפת מישהו אחר בכך (בני משפחה/ חברים)?
- שאלה זו עוזרת לגלות עד כמה המתבגר בודד או שיש לו רשת של תמיכה חברתית.
- (ט) האם אתה מרגיש רצון/ צורך לשתף אחרים? אם כן, את מי?
- (י) מה יעזור לך בהתמודדות / איך אני יכול לעזור לך בהתמודדות?

ארגון ה"ד"

טלפון:

050-9098699

כתובת המייל:

hod@hod.org.il

כתובת האתר:

www.hod.org.il

מומלץ לשאול שאלות מפורטות על חי השגרה, כולל התייחסות להיבטים כמו:

תיאבון, שינה, מצב רוח, כוח/ חשק לתפקד ביומיום, לימודים, מחשבות שליליות, שגרה עצמית, כיצד הוא מרגיש בסביבת חברים, משפחה וכיוצ"ב.

דגשים לשיחה

- המסר העיקרי של שלב זה הינו, כי אין פיתרון גורף, בלעדי ואולטימטיבי למתבגרים בעלי מחשבות הומוסקסואליות. כל מתבגר הוא עולם ומלואו והרב צריך להתייחס הן לייחודיות שלו והן למאפיינים הייחודיים הכלליים של גיל ההתבגרות.
- מאחר שיש סיכוי סביר שהרב הוא האיש היחיד עלי אדמות אשר יחד עם האלוהים, יודע על המחשבות של אותו המתבגר, מוטלת עליו המון אחריות ואין הוא יכול להימנע מלהפעיל שיקול דעת בבחירת דרך הפעולה, תוך הבנת הסיכויים והסיכונים לכאן ולכאן.
- על פי הצורך, יכול הרב להתייעץ עם גורם מקצועי בעניין המתבגר. אין בכך העברה של שיקול הדעת מהרב לגורם המקצועי, אלא הרב יכול להיעזר בגורם מקצועי אשר ייעץ לו או יעניק לרב עוד שיקולים לגבי הייעוץ שכדאי שייתן למתבגר.
- מיותר להדגיש שתגובות מסוימות עלולות להזיק יותר מאשר להועיל. כמו-כן מובן מאליו שהייעוץ חייב לתפקד במסגרת ההלכתית, בה פעילות הומוסקסואלית של משכב זכור אסורה לחלוטין. אולם בד בבד, חובה לזכור כי הדגשת השקפה זו כבר בעת התעמתותו הראשונה של הצעיר עם נטיותיו, לא תניב בדרך-כלל תוצאות חיוביות; תהיה זו בסך הכל חזרה על מה שידוע היטב לצעיר, שאחרי הכל לא פנה אל הרב כדי לקבל השקפה מתירנית בנידון, אלא כדי לקבל עזרה בהתמודדות עם מחשבותיו, הגורמים לו לחשוב שהוא חלילה חי באופן הנוגד את חובותיו כאדם דתי, מה שאינו נכון לחלוטין.
- אין אנו מציעים דרך אחת או מעין ברירת מחדל בלעדית ואולטימטיבית, הנכונה לכל המתבגרים, אלא על הרב לשקול כל מקרה לגופו תוך התחשבות בשיקולים הבאים:

הבחנה בין מחשבות למעשים

- כאשר מדובר רק במחשבות - דרך ההתמודדות היא על פי המתואר בשלב א' של המסמך דנן.
 - כאשר מדובר במעשים או שישנה סבירות כי המתבגר פעיל מינית - ראשית כל, חשוב להדגיש כי אף אם הבחור מספר שחלילה נכשל באיסור הוא בגדר של לתיאבון ולא להכעיס. ואין להתייחס אליו בצורה שונה, אלא להציע לו תמיכה שיש ביכולתו לכפר ולהסביר לו את החשיבות של הימנעות מקיום פעילות מינית.
- אם מתעורר חשש שהצעיר הוא פעיל מינית, יש לשקול ייעוץ רפואי לגבי שאלות בריאות. אין לראות בכך סיוע לדבר עבירה, מפני שמטרת הייעוץ הזה היא שמירת החניך בחיים כדי שנוכל לעזור לו להתגבר על בעיותיו, תהליך שאינו מניב תוצאות מידיות.

ארגון ה"ד"

טלפון:
050-9098699

כתובת המייל:
hod@hod.org.il

כתובת האתר:
www.hod.org.il

המסרים שיש להעביר למתבגר

בשלב ראשון, מומלץ כי הרב יעביר למתבגר את המסרים הבאים:

1. המטרה הראשונה במעלה הינה שלמות נפשו ובריאותו.
2. הישארות המתבגר במסגרת הדתית, ואמונתו העמוקה היא חלק משובתו.
3. ידיעת המתבגר את כיוון נטייתו המינית בעתיד אינה חד משמעית, וחשוב מאוד כי לא יגדיר את עצמו, אלא יישאר פתוח.

השארות המתבגר במסגרת הדתית

- השארות המתבגר במסגרת הינה קריטית ביותר הן להתמודדותו עם המאויים והמחשבות ההומוסקסואליות והן להמשך חייו במסגרת הדתית, לכול כיוון אשר נטייתו המינית תגובש.
- על פי תפיסתנו המתבגר צריך להישאר דתי. חשוב לעודד מתבגר דתי בעל מאויים ומחשבות הומוסקסואליות, לשמור את כל המצוות אותם הוא מסוגל לשמור. מדיניות של "הכל או לא כלום" היא מדיניות אנטי – הלכתית.
- יש להיאבק על השארות המתבגר במסגרת החיים הרגילה של אדם דתי- ישיבה, צבא, הסדר וכדומה, ולא לפלוט אותו מהמערכת.

ידיעת המתבגר את כיוון נטייתו המינית בעתיד אינה חד משמעית

- בגיל ההתבגרות ידיעת המתבגר את כיוון נטייתו המינית בעתיד אינה חד משמעית. המתבגרים יכולים להיות בעתיד בנקודות שונות על הרצף שבין הטרוסקסואליות להומוסקסואליות. כמו כן, ברורה ההבחנה הקיימת בין אורח חיים לבין נטייה מינית ולכן, אין להיכנס להיסטריה בשלב זה של החיים. יש להמשיך לחיות "כרגיל", יש להמשיך לחנך על פי קדושת המשפחה ולהשאירו במסגרת מסלול החיים היחיד של אדם דתי, עד אשר נטייתו המינית תגובש.
- חשוב לזכור כי ישנן אופציות נוספות אפשריות לגבי המתבגרים:
 - (א) גיל ההתבגרות מאופיין לעיתים קרובות בשאלות לגבי הנטייה המינית- לפרקים הפרט חש משיכה הן למינו והן למין השני. מחשבות ותהיות אלה קורות לרוב במהלך גיל ההתבגרות והעוצמות עשויות להשתנות ככל שהפרט מתבגר.
 - (ב) התנהגות הומוסקסואלית מצבית- מתרחשת אצל הפרט שאינו בעל משיכה הומוסקסואלית, אלא נמצא במסגרת בה אין לו גישה למין השני.

שיקולים לפני הפניית המתבגר לעזרה מקצועית

- בעניין מתבגרים המתלבטים בנטייתם המינית, מחד, על הציבור הדתי להמשיך לחנכם על פי ערכי היהדות ולהשאירם במסגרת מסלול החיים היחיד של אדם דתי, מאידך, יש לאתר ולסייע לאותם המתבגרים אשר זקוקים לעזרה מקצועית- פסיכולוגית כדי להתמודד עם תופעת ההתאבדות והמצוקות הנפשיות.

ארגון הר"ד

טלפון:

050-9098699

כתובת המייל:

hod@hod.org.il

כתובת האתר:

www.hod.org.il

- יש להבחין בין מתבגרים הזקוקים לעזרה מקצועית כדי להתמודד עם תופעת ההתאבדות ו/או המצוקות הנפשיות, לבין מתבגרים אשר אינם זקוקים לעזרה שכזו והמטרה הראשית לגביהם היא קודם כל לשמור אותם במסגרת החיים הרגילה של אדם דתי.
- העדיפות הינה להמשיך "כרגיל" ואיננה לשלוח את המתבגר לטיפול מקצועי במהירות האפשרית כאשר אין צורך אמיתי וברור לכך. שליחת מתבגר לסיוע מקצועי, כאשר אין לו צורך אמיתי בכך והוא מסוגל להמשיך "כרגיל", עלולה להעביר לו מסר בעייתי כי בשל עצם המחשבות הינו חולה נפש ולייצר בקרבו מצוקות וחרדות אשר לא היו קיימות בו מלכתחילה.
- לעתים קרובות הרב או המחנך מצד אחד, ופסיכולוגים מצד שני, מנסים להשיג מטרות שונות בפנותם לטפל בצעיר דתי בעל מאוויים ומחשבות הומוסקסואליות. האחרונים מנסים לעזור למטופל לחיות בשלום עם עצמו על ידי סילוק הקונפליקטים הפנימיים שלו, ובכך לעזור לו לחיות חיים נעימים ומועילים ככל האפשר; לעומת זאת הרב והמחנך מנסים לעזור לאדם להעמיק את מודעותו הדתית ולחזק את שמירת המצוות המעשית שלו, כדי לחיות בהרמוניה עם השקפת עולמו הדתית. מטרות אלו אינן בהכרח סותרות זו את זו, אך יש להבינן ולהפריד ביניהן.
- במידה והרב יבחר להציע למתבגר לפנות לסיוע מקצועי, הרב חייב להעביר מסר ברור למתבגר כי הוא ימשיך ללוותו בהדרכה רוחנית במקביל לטיפול המקצועי וכי לא ישאירו לבדו בהתמודדות. הפניה לסיוע מקצועי זו חייבת להיעשות בצורה חיובית ומעודדת, ולא באופן מפחיד או דוחה תוך שמירה על פרטיות וסודיות.

שיקולים לפני הפניית המתבגר ל"טיפול המרה"

טיפול מתקנים – טיפולי המרה (reparative therapies):

מטרתם המוצהרת של טיפולים אלה, היא להפוך את הנטייה המינית ההומוסקסואלית לנטייה נורמטיבית.

הם טוענים להצלחות מסוימות אך מחקרים מסוימים שנערכו הגיעו לתוצאות של 2-3% שיעורי שינוי נטייה המינית.

פרויד האמין שנטייה ההומוסקסואלית היא נטייה נפשית קשה לשינוי .

בניגוד לדעתו, פסיכו אנליטיקאים רבים, כן האמינו שטיפול עם הרבה מוטיבציה מצד המטופל עשוי להחזיר את הנטייה חד- מינית לנטייה "נורמלית" אלא שבשנים האחרונות יצאו ארגוני הפסיכולוגים, הפסיכיאטרים והרופאים בארה"ב ובאירופה כנגד טיפולי המרה אלה.

הפסיכולוג אוטו קרנברג ניסח כלי יסוד באתיקת הטיפולים בהומוסקסואלים: המטפל צריך להיות מודע להטיות הסמויות והגלויות שלו ולא לשפוט את המטופלים מול הקונפליקט המרכזי שלהם, הנטייה המינית שלהם.

ארגון ה"ד"

טלפון:

050-9098699

כתובת המייל:

hod@hod.org.il

כתובת האתר:

www.hod.org.il

- בגיל ההתבגרות אין המתבגר יכול לדעת בוודאות חד משמעית את כיוון נטייתו המינית ולכן אין להיכנס להיסטריה בשלב זה של החיים. יש לשקול בזהירות מרבית כל ניסיון התערבות להכוונת הנטייה המינית של המתבגר, מאחר שהתערבות שכזו טומנת בחובה יותר סיכונים והרס מאשר התועלת המוטלת ממילא בספק.
- גיל ההתבגרות מאופיין במטלות התפתחותיות נוספות מעבר להבניית זהותו ונטייתו המינית של המתבגר. ולכן, יש להיזהר ממרתון וממערבולת טיפולי המרה אשר בפועל, עלולים למנוע מהמתבגר את התפתחות אישיותו שכה דרושה לטווח הארוך ולהגשמתו כאדם. מרתון ומערבולת שכאלו עלולים לנתק אותו מקשריו האישיים והחברתיים וממסלול חייו הרגיל של אדם דתי.
- קיים פרדוקס בעצם ההפניה האוטומטית של מתבגרים, הנהוגה כיום, ל"טיפול המרה" במהירות האפשרית. בעצם ההפניה לטיפולים מסוג זה, אנו עלולים להכניס את המתבגרים לתוך קטגוריה קשיחה, כי הינם הומוסקסואלים. משמע, עליהם להיפטר ממחשבותיהם בהקדם האפשרי ולפני התבגרותם, אחרת הנטייה תשתלט עליהם. זאת למרות, שברוב המקרים מדובר רק במחשבות ברמה הקוגניטיבית ולא במעשים וממילא בגיל ההתבגרות אין המתבגר יכול לדעת בוודאות חד משמעית את כיוון נטייתו המינית בעתיד.
- "טיפול המרה" עלולים להוביל מתבגרים ליציאה בשאלה. בשל אי יכולת לשנות את הנטייה ההומוסקסואלית של חלק ניכר מהמתבגרים, מתבגרים אשר לא מצליחים להשיג את השינוי המיוחל למעשה לא נותר להם שום מוצא מלבד ויתור על הזהות הדתית, או פליטה עצמית מהקהילה הדתית.

ישנם כמה דגשים בעניין שליחת המתבגר לטיפול המרה שיש לתת להם תשומת לב:

- התחייבות לשקיפות מלאה והפסקת הסודיות והסכמה לפיקוח חיצוני של אנשי מקצוע ורבנים.
- עמידה בחוק הפסיכולוגים ובכללי האתיקה המקצועית (ומכאן נגזר שרק אנשי מקצוע יבצעו טיפולים).
- הצגת התזה הבסיסית העומדת מאחורי טיפולי המרה.
- הצגת התוכנית והפרקטיקה הבסיסית המלאה של כל סוג הטיפול המוצע (כולל נתוני הצלחה סטטיסטיים).
- אמירה כי לא שוללים את האפשרות שיהיה אדם דתי בעל נטייה הומוסקסואלית.

ארגון הו"ד עובד עם צוות מיוחד של פסיכולוגים, מטפלים ועו"סים דתיים מוסמכים ע"פ חוק

שמסייעים ומעניקים תמיכה נפשית והכוונה לבחורים דתיים שמבקשים ייעוץ ועזרה

בתהליך המורכב שאותו הם עוברים, בהתאם להלכה ולכללי הפרקטיקה המקצועית

ארגון הו"ד

טלפון:

050-9098699

כתובת המייל:

hod@hod.org.il

כתובת האתר:

www.hod.org.il

*** בכל מקום במסמך אשר כתוב "רב" הכוונה גם למחנך ***